

Raymond Gabrielsen
Våganessvingen 21
4052 RØYNEBERG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anniken Kleven, +47 37 01 78 90

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø ved gnr./bnr. 113/16 i Farsund kommune

Statsforvalteren i Agder gir Raymond Gabrielsen tillatelse til å fylle ut inntil 100 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 113/16 i Farsund kommune.

Vi fatter samtidig vedtak om gebyr på kr 17 500 for behandling av saken.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 10.01.2022 om utfylling av masser i sjø ved gnr./bnr. 113/16 i Farsund kommune og vedlegg til søknaden.

1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Raymond Gabrielsen tillatelse til å fylle ut inntil 100 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 113/16 i Farsund kommune.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

2 Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev av 02.02.2022. Statsforvalteren har vurdert tidsbruken som er grunnlaget for valg av gebyrsats, og kommet frem til at det er riktig å legge gebyret på sats 7. Dette tilsvarer kr 17 500, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

3 Sakens bakgrunn

Kvina Maskin AS søker på vegne av Raymond Gabrielsen om tillatelse til å fylle ut 100 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 113/16 i Farsund kommune. Det skal legges ut store steinblokker med hensikt å etablere en molo/bølgebryter som også skal brukes som privat brygge. Sjøbunnsarealet som blir berørt av tiltaket er ca. 32 m² og består hovedsakelig av faste masser. Vanddyptet før tiltaket er ca. 1,0 – 1,5 m. Høyden på utfyllingen skal være ca. 2 m. Utfyllingen skal foregå fra land og tiltaket har en estimert varighet på ca. 1 uke.

I databasene Statsforvalteren bruker er det ikke registrert noen arter eller naturtyper av spesiell forvaltningsinteresse i tiltaksområdet.

For området gjelder kommuneplanens arealdel med PlanID 14300 Bjørnestad, Børsvika med tilhørende bestemmelser, vedtatt 17.06.2014. Arealformål er fritidsbolig/kombinert formål i sjø og vassdrag. Farsund kommune har i brev av 24.06.2021, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 gitt dispensasjon fra byggeforbudet i 100-metersbeltet til sjø, og godkjent rammesøknad om å anlegge brygge/bølgebryter på gnr./bnr. 113/16 – Bjørnestadveien 132.

3.1. Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Statsforvalterens myndighet

Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven omfatter utfylling i sjø, jf. pkt. 2.4 i rundskriv T-3/12.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 02.02.2022 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Vi har fått følgende kommentarer:

Farsund kommune skriver i brev av 03.02.1022:

«Det foreligger tillatelse etter plan- og bygningsloven og kommunen har utover det ikke noe særskilt merknader til saken.»

Kystverket skriver i brev av 07.02.1022:

«Kystverket har vurdert søknaden og har kommet til at tiltaket du søker om krever en tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14, 1. ledd, jf. 5. Tiltaket ligger utenfor hoved- og biled og det blir derfor lokal myndighet etter loven som behandler og fatter vedtak i denne saken. Kystverket har ingen kommentarer til søknad om dispensasjon»

Fiskeridirektoratet skriver i brev av 07.02.1022:

«Fiskeridirektoratet region Sør skal ivareta de marine ressursene i regionen, samt bidra til at fiskeri- og havbruksnæringen får gode rammevilkår. Fiskeridirektoratet som sektor-myndighet, skal med bakgrunn i dette vurdere tiltenkte planer ut fra fiskeri og marint biologisk mangfold i området.

I henhold til Fiskeridirektoratets kartverktøy på <https://portal.fiskeridir.no/plan> er det ikke registrert biologisk mangfold i form av bløtbunn eller ålegras der utfyllingen planlegges utført. Det er heller ikke registrert at det foregår fiske eller at det finnes andre fiskeriinteresser hvor utfyllingen skal finne sted. Av den grunn har ikke Fiskeridirektoratet noen merknader til søknaden.

Norsk Maritimt Museum skriver i brev av 17.02.1022:

«NMM har ingen innvendinger til tiltaket slik det står beskrevet, men minner om meldeplikt dersom det under gjennomføring av tiltaket oppdages kulturminner som kan være vernet eller fredet.»

5 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Tiltak som utfylling i sjø påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Påvirkningen varierer avhengig av bl.a. utfyllingsmassenes egenskaper, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i både utfyllingsmassene og massene som er i tiltaksområdet. Partikkelspredning, nedslamming av områder og endring av bunnssubstratet er vanlige konsekvenser av utfylling i sjø. Dersom sedimentene i tiltaksområdet er forurensede, kan tiltak som berører sedimenter øke potensialet for biotilgjengelighet av partikkelbunden forurensning, f.eks. ved at miljøgifter blir frigjort eller remobilisert. Vi har vurdert disse momentene i det som følger.

Miljøpåvirkninger av utfylling i sjø

Det er ikke tatt sedimentprøver i forbindelse med det omsøkte tiltaket. Det er heller ikke registrert resultater av tidligere analyser i området i Miljødirektoratet sin database Vannmiljø. Forurensningssituasjonen i området er dermed ikke avklart. Ifølge tiltakshaver består bunnforholdene hovedsakelig av faste masser. Mange miljøgifter er bundet til små partikler som ofte virvles opp når sedimentene blir forstyrret, som ved for eksempel utfylling. Dette kan føre til frigjøring av miljøgifter som på den måten blir mer tilgjengelige for opptak og kan akkumuleres hos vannlevende organismer, og forårsake skade på disse. Denne påvirkningen vil være mindre når bunnmassene i stor grad er faste, slik som i dette tilfellet. Videre opplyser tiltakshaver om at det i området aldri skal ha vært kjente forurensningskilder.

Utfyllingsmassene vil være en mulig forurensningskilde. Fra søknaden kommer det frem at det skal brukes stor stein, men det gis ikke ytterligere opplysninger om steinenes egenskaper. Sprengstein som ofte brukes til utfylling, kan f.eks. inneholde sulfidholdige bergarter og rester av nitrogenforbindelser fra sprengning. Berggrunn med sulfider kan medføre dannelse av svovelsyre, hvilket fører til pH-reduksjon, noe som igjen kan føre til at metaller slik som aluminium blir mer tilgjengelig og skadelig for akvatiske organismer. Utlekking av nitrogen fra sprengstein kan bl.a. føre til eutrofiering, som igjen har konsekvenser for både fysiske, kjemiske og økologiske forhold i vannmassene. I tillegg kan sprengstein inneholde nåleformede partikler som er skarpere enn naturlige partikler, hvilket kan medføre direkte skade på akvatiske organismer. Dersom det brukes plastslanger/ledninger under sprengning, kan sprengstein ha plastrester som fort kan spres ut i vannmassene. Vi har stilt krav om at utfyllingsmasser må være rene, og ikke medføre forurensning. Sprengstein med fare for innhold av miljøskadelige stoffer og svovelkomponenter skal ikke benyttes, jf. vilkår 2.

Avbøtende tiltak, f.eks. siltgardin som omslutter tiltaksområdet, er vanlig å bruke for å hindre spredning av partikler fra tiltaksområdet. Statsforvalteren har vurdert at det i det aktuelle tilfellet kan være utfordrende å omslutte tiltaksområdet med siltgardin grunnet tiltaksområdets beliggenhet. Videre har Statsforvalteren vurdert sannsynligheten for tilslamming av nærområde som følge av den omsøkte utfyllingen som begrenset. Begrunnelsen for dette er at bunnforholdene hovedsakelig består av faste masser, som ikke spres i samme grad som løse partikler, og at det er snakk om et lite tiltak. Videre er det ikke registrert naturtyper eller arter av særskilt nasjonal forvaltingsinteresse eller gytefelt i nærområdet. Vi har derfor ikke stilt krav om spredningsbegrensende tiltak.

For å ha en oversikt over ev. partikkelspredning stiller vi krav om at det utføres visuell kontroll med fotodokumentasjon under arbeidene, jf. vilkår 3. Bildene skal tas med jevne mellomrom og gjennom hele tiltaksperioden. De skal være representative, og tas på en slik måte at tiltaksområdet og arbeidene kommer tydelig frem. Bildene skal legges ved sluttrapport som oversendes Statsforvalteren, jf. vilkår 9. Videre er det stilt krav om at utfyllingsmasser skal legges ut på en mest mulig skånsom måte, og ikke dumpes, jf. vilkår 5. Det skal ikke oppstå vesentlig partikkelspredning utenfor tiltaksområdet jf. vilkår 6. Vilkårene er begrunnet med at det er viktig å forsikre seg om, og dokumentere at det ikke oppstår vesentlig partikkelspredning under utfyllingsarbeidene.

Dersom det under arbeidene likevel skulle oppstå utilsiktede forurensningssituasjoner, som f.eks. omgående partikkelspredning, må arbeidene stanses og korrigerende tiltak iverksettes, jf. vilkår 6. Statsforvalteren skal varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt. Ivaretagelse av sårbare naturtyper og truede arter er et viktig mål for naturforvaltningen. Ifølge Naturbase kart er det ikke registrert noen arter av særskilt nasjonal forvaltningsinteresse, ålegress-samfunn eller andre viktige naturtyper i nærhet til tiltaksområdet.

Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har bl.a. lagt databasene Naturbase kart, Artskart og Vann-nett til grunn for vurderingen. Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8, er tilstrekkelig ivare tatt.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av utfylling godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Utfyllingen er vurdert som å være et lite tiltak, og det er ikke registrert spesielt viktige naturverdier i tiltaksområdet. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltaket vil medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning («Best Available Technology»).

Vannforskriften

Tiltaksområdet tilhører vannforekomsten Lyngdalsfjorden-ytre som er registrert med ID 0201010800-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten er registrert med moderat økologisk og dårlig kjemisk tilstand, med høy presisjon. Det omsøkte tiltaket berører kun en liten del av vannforekomsten. Vi mener derfor at det er rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften §§ 4 og 12, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer dermed at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

Tidsperiode for tiltaksgjennomføring

En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene.

I det aktuelle tilfellet mener vi at det er viktig å unngå forringelse av vannkvalitet i sommermånedene av hensyn til det marine miljø, og negativ påvirkning på rekreasjon og friluftsliv. Vi fraviker derfor ikke hovedregelen, jf. vilkår 12.

5 Vilkår

1. Det kan fylles ut inntil 100 m³ rene masser over et areal som fremgår av kart vedlagt søknaden.
2. Tiltakshaver skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensiale for forringelse av vannmiljøet. Sprengstein som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal heller ikke brukes stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig.

Tennledninger, plastikk og annet ikke-naturlig materiale skal så langt det praktisk lar seg gjøre fjernes før utfyllingen.

3. Det skal utføres visuell kontroll av partikkelspredning i vannmassene rundt tiltaksområdet, og tiltakene skal også dokumenteres i form av bilder. Kontroll og fotodokumentasjon skal gjennomføres før arbeidene starter, samt med jevne mellomrom under arbeidene. Bildene må være representative, og vise tiltaksområdet på en god måte. Kontrollen skal loggføres, og informasjon og fotodokumentasjon skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 9.
4. Dersom det viser seg at utfyllingsmasser er av en slik karakter at arbeidene medfører alvorlige miljømessige problemer, tas det forbehold om at arbeidene skal stanses, og at saken blir vurdert på nytt.
5. Arbeidene skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad volder tilslamming av vannmasser og strandområder. Dette inkluderer at masser skal legges ut på en skånsom måte, og ikke dumpes.
6. Det skal ikke oppstå vesentlig partikkelspredning utenfor tiltaksområdet. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren skal varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.
7. Før tiltaket iverksettes og minimum en uke før skal det gis beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Dette skal varsles på e-post til sfagpost@statsforvalteren.no.
8. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten inntil tiltaket er avsluttet. Det kan bli ført tilsyn under arbeidene. Tiltakshaver har ansvaret for å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene, om de vilkår som gjelder.
9. Sluttrapport skal sendes Statsforvalteren i Agder innen seks uker etter at tiltaket er avsluttet. I rapporten skal det dokumenteres at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt. Eventuelle avvik skal begrunnes. Rapport skjema følger vedlagt.
10. Tiltaket skal ikke foregå i tidsrommet 15.mai til 15.september.
11. Tillatelsen er gyldig i to år f.o.m. vedtaksdato.

Vi minner ellers om meldeplikt til Norsk maritimt museum (NMM) ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Raymond Gabrielsen, er ansvarlig for at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi forutsetter at Raymond Gabrielsen har fått saken vurdert etter havne- og farvannsloven, jf. uttalelsen av 07.02.2022 fra Kystverket, før tiltaket settes i gang.

7 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Raymond Gabrielsen og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen, til Miljødirektoratet. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, kommer frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggruppetleder forurensning
Miljøvernavdelingen

Anniken Kleven
rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Rapportskjema
- 2 Klageskjema

Kopi til:

Farsund kommune		Postboks 100	4552	FARSUND
Fiskeridirektoratet		Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Norsk Maritimt Museum		Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Agder fylkeskommune		Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Kystverket		Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Kvina Maskin AS	Nils Bernt Willamsen	Industrivegen 2	4484	ØYESTRANDA
Naturvernforbundet i Agder		Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S